



Complexnummer: 526594

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Heijen

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

526593, 526595, 526596

Woonplaats

Heijen

Gemeente

Gennep

Provincie

Limburg

Hoofdadres van hoofdobject

Hoofdstraat 42, 6598 AE Heijen

Complexomschrijving

Omschrijving complex

Inleiding

Heijen, ooit als versterkt huis nabij de Maas gebouwd, is een eenvoudige historische buitenplaats in een zeer markante landschappelijke omgeving. Het huis HEIJEN is ter plaatse van een ouder, vermoedelijk 11de-eeuws kasteel gebouwd; vanaf de 16de eeuw werd het huidige complex gebouwd. Het oudste deel bestaat uit een vroeg 16de-eeuwse kelder met ribloze kruisgewelven en gedrongen natuurstenen middenzuilen. Aan het einde van de 16de eeuw verrees hierop de hoofdvleugel met zadeldak tussen twee topgevels; een daarvan is een in- en uitgezwenkte gevel met overhoekse pinakels. Uit dezelfde tijd dateert de haaks aangebouwde, smallere vleugel met in het midden een vierkante poorttoren. Vermoedelijk rond 1630 lieten Margaretha van Boenen en Gisbert van Vittinghoff gen. Schell in de binnenhoek van deze vleugels een trappenhuis bouwen, voorzien van een rolwerkgevel met fronton, en daarnaast een bouwdeel met pilasterloze gezwenkte top. Begin 18de eeuw kwamen aan de zuidoostzijde enkele bijgebouwen en een poort tot stand, die met het hoofdgebouw een kleine hof omsluiten. Aan de noordwestzijde verrees in dezelfde tijd een nederhof met stallen en schuren alsmede een rentmeestershuis en een pachterswoning. Boven de poort van de nederhof zitten de jaarstalstenen "1706" en " 1715" ingemetseld. Het in 1945 sterk beschadigde huis is in de jaren '50 van de 20ste eeuw in oorspronkelijke toestand herbouwd. Heijen is gelegen ten westen van het dorp Heijen, dat circa drie kilometer ten zuiden van Gennep op de oostelijke Maasoever ligt. Naar het westen strekt zich het open landschap van het Maasdal uit. Het beschermde complex bestaat uit een



HOOFDGEBOUW met bijgebouwen, poort en tuinmuur rond de binnenplaats (1), BOERDERIJ met schuren, poort en een keermuur rond de voorhof (2) en TUINAANLEG en weilanden (3). Het complex heeft altijd een utilitair karakter gehad. Deze historische constante zet zich voort tot in de 21ste eeuw en verschaft het complex een opmerkelijke historische kwaliteit. De natuurlijk-geaccidenteerde infrastructuur vertegenwoordigt een zeker belang want deze fungeert als drager van aanleg en opstallen, zijnde het complex. De historische buitenplaats Heijen ligt in het Maasheggenlandschap.

Aan de oostkant wordt het complex begrensd door de Hoofdstraat, aan de noordzijde door tuinen en weilanden van derden, aan de westkant door de Maasuiteerwaarden en ten zuiden door een groot manegeterrein.

Op de bij de registeromschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de verschillende onderdelen aangegeven.

Waardering

De historische buitenplaats Heijen is van algemeen cultuurhistorisch belang wegens de sinds eeuwen ongestoorde ligging in het Maasheggenlandschap en de nog duidelijk bewaard gebleven landschappelijk-strategische kenmerken en waarden met de daarmee nauw verbonden rechthoekige, geometrische infrastructuur. De gebouwde elementen vertegenwoordigen architectuur- en bouwhistorisch belang en vormen met de aanleg en ligging voor een gevarieerd scala aan historische belevings- en ervaringswaarden.

Voor de bescherming zijn de volgende onderdelen van ondergeschikt belang: de dienstwoning aan de Hoofdstraat 44 inclusief de houten opstallen nabij de dienstwoning; de houten loods aan de noordgrens van het complex; het inrijhek; de nieuwe brug die aansluit op de zuidpoort; het houten gebouwtje; de fontein en het beeldhouwwerk op de voorhof; de parkeerplaats pal ten oosten van de boerderij; de houten bergingen en fietsstallingen in de moestuin; de vogelkooi in de voorhof; het inrijhek met bakstenen pijlers in het weiland; het gasstation in het weiland; de parkeerlocatie, bedekt met grind.



Monumentnummer*: 526593

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 12 juli 2004
Kadaster deel/nr: 15199/88

Monumentnaam**

Heijen

Complexnummer

526594

Complexnaam

Heijen

Woonplaats*

Heijen

Gemeente*

Gennep

Provincie*

Limburg

Straat*

Hoofdstraat

Nr*

42

Toev.*

Postcode*

6598 AE

Woonplaats*

Heijen

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

GENNEP

Sectie*

H

Kad. object*

794

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: Onderkelderd HOOFDGEBOUW met bijgebouwen, poort en tuinmuur.

Haakvormig hoofdgebouw: hoofdvleugel met zadeldak (grijze leien) tussen twee topgevels, waarvan een met trappen en een met gezwenkte contour en pinakels, en twee zijwaartse uitbouwen aan de kant van de binnenplaats, respectievelijk met een gezwenkte gevel en een klokgevel; meerruits vensters. Inwendig o.m. kelder met ribloze kruisgewelven en natuurstenen middenzuilen, verschillende haardpartijen, eikenhouten vloeren en deuren, historische kapconstructie. Smallere vleugel haaks op hoofdvleugel (rode oud-Hollandse pannen) met vierkante poorttoren in het midden (rode leien), XVI-midden XVII, meerruitsvensters. Om de binnenplaats verder een op het hoofdgebouw aansluitend bijgebouw, twee schuren (rode pannen) waartussen de zuidpoort (vroeger de toegang tot het complex) en een tuinmuur die de moestuin scheidt van de binnenplaats; XVIII en later. Binnenplaats met grind.

Waardering

Het onderkelderde HOOFDGEBOUW met bijgebouwen, poort en tuinmuur vertegenwoordigt het algemeen belang wegens:

- de ouderdom;



- de mogelijkheid van archeologische waarden;
- de bouwhistorische waarden;
- de aanwezige interieurwaarden;
- de karakteristieke historische architectuur;
- de markante ongestoorde landschappelijke situering;
- de historische belevings- en ervaringswaarden die uit het hoofdgebouw c.a. voortvloeien.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel



Monumentnummer*: 526595

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 12 juli 2004
Kadaster deel/nr: 15199/88

Complexnummer

526594

Complexnaam

Heijen

*Woonplaats**

Heijen

*Gemeente**

Genneep

*Provincie**

Limburg

*Straat**

Hoofdstraat

*Nr**

42

*Toev.**

*Postcode**

6598 AE

*Woonplaats**

Heijen

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

GENNEEP

*Sectie**

H

*Kad. object**

672

Appartement

Grondperceel

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: BOERDERIJ met schuren, poort en keermuur.

Om de voorhof ten noorden van het hoofdgebouw: boerderij met dienstwoning en stallen (rode oud-Hollandse pannen), de noordpoort (huidige toegang), een grote schuur in de noordwesthoek (rode pannen; nu atelier) met remise en - daarop aansluitend - een keermuur, aan de westkant van de voorhof; XVIII e.v. Boven de noordpoort een steen met alliantiewapen Diepenbroick/Vittinghof genoemd Schel, 1706; boven een ingang dezelfde wapens. De circa 15 meter lange keermuur aan de westzijde van de boerderij is omstreeks 1995 gerestaureerd en loopt (volgens mededeling van de eigenaar) ondergronds door in de vorm van funderingsresten.

Waardering

De BOERDERIJ, schuren, poort en keermuur zijn van algemeen belang wegens:

- de ouderdom;
- als voorbeelden van karakteristieke, landelijke historische bouwkunst;
- als substantiële onderdelen van het complex Heijen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 526596

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 12 juli 2004
Kadaster deel/nr: 15199/88

*Monumentnaam***

Heijen

Complexnummer

526594

Complexnaam

Heijen

*Woonplaats**

Heijen

*Gemeente**

Gennep

*Provincie**

Limburg

*Straat**

Hoofdstraat

*Nr**

42

*Toev.**

*Postcode**

6598 AE

*Woonplaats**

Heijen

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

GENNEP

*Sectie**

H

*Kad. object**

672

Appartement

Grondperceel

GENNEP

H

1112

GENNEP

H

1110

GENNEP

H

92

GENNEP

H

729

GENNEP

H

1243

GENNEP

H

1113

GENNEP

H

1111

GENNEP

H

1107

GENNEP

H

1109

GENNEP

H

1108

GENNEP

H

1242

GENNEP

H

794

GENNEP

H

100

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving onderdeel 3: De TUINAANLEG en weilanden.



De aanleg bestaat uit de volgende onderdelen: a. oprijlaan; b. binnenplaats en voorhof; c. moestuin en boomgaarden; d. weilanden.

Ad. a. De oprijlaan is geasfalteerd en loopt van de Hoofdstraat tot aan de noordpoort (ingang tot de voorhof); ter weerszijden een enkele bomenrij, bestaande uit populieren (naar schatting geplant omstreeks 1950); het inrijhek met bakstenen pijlers is nieuw en valt buiten de bescherming.

Ad. b. De inrichting wat betreft de beplanting op de binnenplaats en voorhof is recent en vertegenwoordigt een ondergeschikt belang; vanuit historisch standpunt zijn drie oude bomen op de voorhof van belang: walnoot, taxus en tamme kastanje. De binnenplaats is bedekt met grind, de voorhof met gras en grind.

Ad. c. De moestuin ligt pal ten oosten van de binnenplaats, een poortje in de tuinmuur vormt de verbinding. De moestuin wordt omgeven door een meidoornheg; er staan enkele oude fruitbomen. Er zijn twee boomgaarden: de eerste pal ten zuiden van de oprijlaan, omgeven door een meidoornhaag; de tweede sluit direct ten zuiden aan op de eerste. De houten bergingen en fietsenstallingen in de moestuin vertegenwoordigen geen monumentaal belang.

Ad. d.: In het geval van HEIJEN zijn de weilanden in visueel-landschappelijke zin zeer belangrijk; zij dragen als het ware het gehele historische complex, met name doordat er aanzienlijke niveauverschillen zijn, als gevolg van fluviale terrassenvorming door de millennia heen. Het weiland pal ten westen van het huis is eigenlijk een laaggelegen oude Maasarm die tot ver in de 19de eeuw nog watervoerend was, het Meer genoemd. Het midden van dit weiland is het laagste punt van het complex en ligt ongeveer vier meter lager dan het complexdeel pal langs de Hoofdstraat. Het Meer heeft pal ten zuiden van het huis een kort in een halve cirkelvorm uitlopende arm: een droge gracht waarover ooit een brug lag, die de binnenplaats via de zuidpoort verbond met het terreindeel (nu weiland) waarop de vroegere toegangsweg lag. De terreinen ten noorden van de oprijlaan en het gebouwencomplex zijn eveneens graslanden. Behalve langs de Hoofdstraat staat thans langs de grenzen van het totale complex een onregelmatige, enkelvoudige rij populieren. Dijk van de oude Maasarm met meidoornhagen en populieren ten zuiden en ten westen van het hoofdgebouw. Aan de westzijde van het complex loopt een erfscheidende sloot.

Waardering

De TUINAANLEG is van algemeen belang wegens:

- de ouderdom en de ongestoorde ligging van het complex HEIJEN in de natuurlijk-geaccidenteerde landschappelijke omgeving;
- de historische belevings- en ervaringswaarden die met deze omgeving, structuur en opstallen verbonden zijn alsook de historisch-utilitaire relaties;
- de samenstellende karakteristieken als erfscheidende en -markerende elementen (sloot en populierenaanplant) en structurerende onderdelen als laan, hof, plaats en tuin die aan het complex een zekere historische en structurerende cohesie verlenen;
- de cultuurhistorische en landschappelijke betekenis van de dijk van de oude Maasarm met meidoornhagen en populieren ten zuiden en ten westen van het hoofdgebouw;
- de gaaf bewaarde ruimtelijke indeling van de historische aanleg (die in nauw verband met de geomorfologische



structuur staat, t.w. rivierduinen in het oosten, open uiterwaarden in het westen).

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg